

CIRCULAIRE

Aan : - de hoofden van plaatselijke politie
 - de Staf van de Koninklijke Marechaussee
 i.a.a.: - de Procureurs-Generaal (fgd directeurs van politie
 - de districtbureaus van de Rijkspolitie

Datum : Datum inwerkingtreding : Geldig tot Ons kenmerk:
 20 juli 1992 1 augustus 1992 1 november 1992 218150/92/DVZ

Aard : bekendmaking van beleid

Onderdeel : DVZ/SBO

Onderwerp : Ontheemde (ex)Joegoslaven (TBV 63)

Relatie met eerdere circulaire :

1. Inleiding

De recente ontwikkelingen in de voormalige Socialistische Federatieve Republiek van Joegoslavië hebben ertoe geleid dat grote aantallen mensen binnen Europa op drift zijn geraakt. Ook Nederland wordt met deze problematiek geconfronteerd. De Nederlandse regering is van mening dat Nederland op zo kort mogelijke termijn bij moet dragen aan een oplossing voor de tijdelijke opvang van deze ontheemde (ex)Joegoslaven. Het gaat hier om onderdanen van de voormalige Socialistische Federatieve Republiek van Joegoslavië die als gevolg van de algemene conflictsituatie hun land van herkomst in Europa hebben verlaten, op grond waarvan naar het oordeel van de Staatssecretaris van Justitie van betrokkenen in redelijkheid niet kan worden gevergd dat zij onmiddellijk daarheen terugkeren (hierna te noemen : ontheemden).

Gelet op de bijzondere situatie heeft de regering besloten deze ontheemden tijdelijk uitstel van vertrek (vooralsnog tot uiterlijk 1 november 1992) toe te staan en voor hen bijzondere opvangmaatregelen te treffen. Met betrekking tot het tijdelijk uitstel van vertrek zijn nadere regels gesteld in deze circulaire. Met betrekking tot de opvang is de Tijdelijke Regeling Opvang Ontheemden (verder te noemen : TROO) in het leven geroepen. Hierna volgt een korte beschrijving van de TROO, waarna wordt ingegaan op de verblijfsrechtelijke aspecten.

2. Korte schets van de Tijdelijke Regeling Opvang Ontheemden

Deze door de Minister van WVC ingestelde tijdelijke regeling heeft ten doel opvangvoorzieningen te bieden voor een beperkte periode aan (ex)Joegoslaven wier feitelijk verblijf in Nederland naar verwachting van zeer tijdelijke aard zal zijn. Het voorzieningenpakket van de TROO is afgestemd op de bijzondere situatie waarin de ontheemden verkeren. De tijdelijke regeling is gebaseerd op de Welzijnswet en geldt als een voorliggende voorziening voor de ROA en de ABW. De regeling biedt voorzieningen voor die ontheemde die niet beschikt over voldoende middelen om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien. De regeling gaat ervan uit dat ontheemden in beginsel in tijdelijke opvangvoorzieningen worden opgevangen. Ontheemden aan wie door derden huisvesting wordt geboden (bijv. bij familie of vrienden) kunnen aanspraak maken op een toelage voor persoonlijke uitgaven waarmee zij in de noodzakelijke kosten van bestaan kunnen voorzien. Allen die een beroep doen op de regeling worden voor ziektekosten en WA verzekerd. De regeling wordt onder verantwoordelijkheid van de Minister van WVC uitgevoerd.

3. Verblijfsrechtelijke regeling

3.1. Aard van het verblijf

Ten aanzien van vreemdelingen op wie de regeling van toepassing is, wordt (conform het bepaalde in artikel 22 Vreemdelingenwet) tijdelijk afgezien van verwijdering naar het land van herkomst.

De regeling is niet van toepassing in die gevallen waarin :
 - verwijdering naar andere landen dan het (voormalige) Joegoslavië, waar men eerder verbleven heeft en waar de toelating gewaarborgd is (bijv. een geaccepteerde claim), mogelijk is;
 - betrokkene een ernstig gevaar voor de openbare orde, de openbare rust of de nationale veiligheid vormt.

3.2. Procedure-voorschriften

a. Algemeen

Ten aanzien van ontheemde (ex)Joegoslaven wordt in procedureel opzicht onderscheid gemaakt in de volgende categorieën :

- I. zij die een asielverzoek indienen
- II. zij die een verzoek om toelating anders dan een asielverzoek indienen
- III. zij die zich wel melden bij het hoofd van plaatselijke politie, maar geen verzoek om toelating indienen

b. Procedure-voorschriften die voor alle categorieën van toepassing zijn

Aan de vreemdeling die zich meldt bij het hoofd van plaatselijke politie en ten aanzien van wie wordt vastgesteld dat hij ontheemde in zin van deze regeling is, wordt een ontheemden-document uitgereikt (zie voor nadere instructies m.b.t. de uitreiking hierna onder paragraaf 6). In dit verband dient de vreemdeling genoegzaam aan te tonen dat hij onderdaan is van de voormalige Socialistische Federatieve Republiek van Joegoslavië. Voorts wordt hem medegedeeld dat hij niet zal worden verwijderd totdat door de Staatssecretaris van Justitie is besloten dat de regeling (in verband met normalisering van de situatie in het land van herkomst) niet meer van toepassing is. Het ontheemden-document is ongeacht de datum van afgifte geldig tot 3 maanden na het in werking treden van deze regeling, dus uiterlijk tot 1 november 1992. Op aanwijzing van de Staatssecretaris van Justitie kan de geldigheidsduur worden verlengd. De vreemdelingendienst deelt betrokkene tevens mee dat hij - zonodig - gebruik kan maken van de faciliteiten die de TROO biedt.

c. Bijzondere procedure-voorschriften ten aanzien van categorie I

De vreemdeling die zich voor het indienen van een verzoek om toelating als vluchteling bij het hoofd van plaatselijke politie meldt en ten aanzien van wie wordt vastgesteld dat hij ontheemde in de zin van de regeling is, wordt, met inachtneming van het gestelde in mijn circulaire van 10 december 1991 met betrekking tot de geconcentreerde behandeling van asielverzoeken en besluitvorming in eerste aanleg (TBV 48, kenmerk 165650/91/DVZ) in de gelegenheid gesteld dit verzoek in te dienen. Dit betekent dat, in het geval het desbetreffende hoofd van plaatselijke politie niet bevoegd is tot het in ontvangst nemen van het verzoek, betrokkene eerst dient te worden doorverwezen naar één van de hoofden van plaatselijke politie die hier wel toe bevoegd zijn (na tussenkomst van het Landelijk Aanmeldingspunt asielzoekers, het LAMP).

Vervolgens wordt betrokkene medegedeeld dat het verzoek om toelating als vluchteling voorshands buiten beschouwing zal worden gelaten en betrokkene niet zal worden verwijderd totdat door de Staatssecretaris van Justitie is besloten dat de regeling (in verband met normalisering van de situatie in het land van herkomst) niet meer van toepassing is. Zie voor de procedure bij beëindiging van de regeling hierna onder paragraaf 5.

d. Bijzondere procedure-voorschriften ten aanzien van categorie II

De vreemdeling die zich voor het indienen van een verzoek om toelating anders dan een verzoek om toelating als vluchteling bij het hoofd van plaatselijke politie meldt en ten aanzien van wie wordt vastgesteld dat hij ontheemde in de zin van de regeling is, wordt in de gelegenheid gesteld genoemd verzoek in te dienen. Tevens wordt hem medegedeeld dat het verzoek om toelating voorshands buiten beschouwing zal worden gelaten en dat hij niet zal worden verwijderd totdat door de Staatssecretaris van Justitie is besloten dat de regeling (in verband met normalisering van de situatie in het land van herkomst) niet meer van toepassing is. Zie voor de procedure bij beëindiging van de regeling hierna onder paragraaf 5.

NB In gevallen waarin niet over huisvesting beschikt wordt, dient direct het LAMP geraadpleegd te worden waarna verwijzing naar een van de hoofden van plaatselijke politie als bedoeld in bijlage 7 bij het Voorschrift Vreemdelingen (de zgn. OC-gemeenten) plaatsvindt. Dit betekent dat het laatstgenoemde hoofd van plaatselijke politie betrokkene desgewenst in de gelegenheid stelt een verzoek in te dienen en het ontheemden-document uitreikt. Vervolgens zorgt de directeur van het OC dat betrokkene, na tussenkomst van het LAMP, wordt verwezen naar een tijdelijk noodopvangcentrum.

In gevallen waarin opvang door derden plaatsvindt (bijvoorbeeld familie of vrienden), kan men worden verwezen naar de gemeentelijke instantie die de uitvoering van de TROO op zich heeft genomen (veelal de gemeentelijke sociale dienst).

e. Bijzondere procedure-voorschriften ten aanzien van categorie III

De vreemdeling die zich bij het hoofd van plaatselijke politie meldt, maar geen verzoek om toelating indient en ten aanzien van wie wordt vastgesteld dat hij ontheemde in de zin van de regeling is, wordt medegedeeld dat hij niet zal worden verwijderd totdat door de Staatssecretaris van Justitie is besloten dat de regeling (in verband met normalisering van de situatie in het land van herkomst) niet meer van toepassing is.

NB In gevallen waarin niet over huisvesting beschikt wordt, dient direct het LAMP geraadpleegd te worden waarna verwijzing naar een van de hoofden van plaatselijke politie als bedoeld in bijlage 7 bij het Voorschrift Vreemdelingen (de zgn. OC-gemeenten) plaatsvindt. Dit betekent dat het laatstgenoemde hoofd van plaatselijke politie betrokkene het ontheemden-document uitreikt. Vervolgens zorgt de directeur van het OC dat betrokkene, na tussenkomst van het LAMP, wordt verwezen naar een tijdelijk noodopvangcentrum.

In gevallen waarin opvang door derden plaatsvindt (bijvoorbeeld familie of vrienden), kan men worden verwezen naar de gemeentelijke instantie die de uitvoering van de TROO op zich heeft genomen (veelal de gemeentelijke dienst).

4. **Handelwijze ten aanzien van (ex)Joegoslaven die reeds voor de inwerking-treding van de regeling hier te lande verbleven**

Voor (ex)Joegoslaven die reeds voor het inwerking treden van de regeling hier te lande verbleven gelden bij de uitvoering van de ABW overgangsregels. In verband hiermee verzoek ik u als volgt te handelen.

(Ex)Joegoslaver, die voor 1 augustus 1992 een verzoek om toelating als vluchteling dan wel een verzoek om toelating voor een ander doel hebben ingediend, en gebruik maken van de voorzieningen die in het kader van de ROA dan wel de ABW worden geboden, zullen niet in het bezit worden gesteld van een ontheemden-document, en kunnen gebruik blijven maken van de bedoelde voorzieningen.

Gelet op de besluitvorming in de Ministerraad is vorenstaande niet van toepassing op die (ex)Joegoslavische niet-asielzoekers die zich voor 1 augustus maar na 10 juli 1992 bij het hoofd van plaatselijke politie hebben gemeld en ten aanzien van wie een verklaring ex artikel 84 ABW is verstrekt. Het hoofd van plaatselijke politie dient hen zo spoedig mogelijk na het in werking treden van de regeling op te roepen en aan hen eveneens een ontheemden-document te verstrekken. Vervolgens dient het hoofd van plaatselijke politie de gemeentelijke sociale dienst hiervan zo spoedig mogelijk maar uiterlijk binnen 14 dagen in kennis te stellen.

Aan (ex)Joegoslaven die na 1 augustus 1992 ABW aanvragen en voor wie dientengevolge bij het hoofd van plaatselijke politie een verklaring ex artikel 84 ABW wordt aangevraagd, zal alsnog een ontheemden-document worden verstrekt, ook als zij reeds voor 1 augustus 1992 in Nederland verbleven. Het hoofd van plaatselijke politie dient de gemeentelijke sociale dienst hiervan zo spoedig mogelijk maar uiterlijk binnen 14 dagen op de hoogte te stellen.

5. **Einde van de regeling**

Indien de regeling niet meer op betrokkene van toepassing wordt verklaard wordt hij opgeroepen door het hoofd van plaatselijke politie, die het ontheemden-document inneemt. Tevens wordt betrokkene aangezegd het land binnen een redelijke termijn (= 14 dagen) te verlaten. In gevallen waarin door betrokkene eerder een verzoek om toelating (categorieën I en II) is ingediend (dat buiten beschouwing is gelaten), wordt desgevraagd de behandeling van het verzoek voortgezet. Zonodig dient het hoofd van plaatselijke politie een bijzondere aanwijzing aan het Ministerie van Justitie te vragen.

6. **Het ontheemden-document**

Als bijlage treft aan u een kopie van het model van het ontheemden-document. Het Ministerie van Justitie zal voor de inwerkingtreding van de regeling eenmalig een aantal documenten toezenden aan het hoofd van plaatselijke politie.

Alvorens tot uitreiking van het document over te gaan dient het hoofd van plaatselijke politie contact op te nemen met het desbetreffende regio-kantoor van de Directie Vreemdelingenzaken teneinde te vernemen welk dossiernummer op het document vermeld dient te worden. Tevens wordt van de uitreiking van het document op de gebruikelijke wijze (d.m.v. model D54-B) kennisgegeven aan de Directie Vreemdelingenzaken, met dien verstande dat in dit geval ook het dossiernummer vermeld dient te worden.

Voor nabestelling van ontheemden-documenten dient gehandeld te worden overeenkomstig het gestelde in mijn circulaire van 6 februari 1992 met betrekking tot de aanvraag en distributie van verblijfsdocumenten/W-documenten (TBV 53, kenmerk 180214/92/DVZ), zoals gewijzigd in mijn circulaire van 31 maart 1992 (TBV 54, kenmerk 199288/92/DVZ).

7. **Toezicht**

De vreemdeling dient zich voor afloop van de geldigheidsduur van het ontheemden-document te melden bij het hoofd van plaatselijke politie. In verband hiermee wordt, voorzover van toepassing, ontheffing van de wekelijkse meldingsplicht verleend.

8. Gegevensuitwisseling met de GSD

Zij die blijkens de verstrekking van een document als ontheemde in de zin van onderhavige regeling worden aangemerkt, kunnen gebruik maken van de voorzieningen die in het kader van de TROO worden geboden, en hebben geen recht op een uitkering krachtens de ABW. Met het oog hierop geeft het hoofd van plaatselijke politie desgevraagd aan burgemeester en wethouders een verklaring af waaruit blijkt dat betrokkene ontheemd is in de zin van de regeling. Hiertoe kan een extra aantekening van die strekking worden geplaatst op de schriftelijke verklaring als bedoeld in artikel 45a Voorschrift Vreemdelingen (zie ook paragraaf 4).

De Staatssecretaris van Justitie
namens de Staatssecretaris,
het Hoofd van de Directie Vreemdelingenzaken,